

Jäsenyys järjestössä ja jäsenyydestä eroaminen.

Jäseneksi liittyminen

Aatteelliselta yleishyödylliseltä järjestöltä edellytetään, että se on avoin ja jonka jäseneksi voi liittyä kaikki ne, jotka tuntevat kiinnostusta ja lupautuvat noudattaa järjestön sääntöjä sekä hyväksyvät järjestön toimintatavoitteet.

Ruotsissa toimivat suomalaisyhdistykset ja -liitot luokitellaan yleensä aatteellisiksi, yleishyödyllisiksi järjestöiksi, joten niiden jäseniksi voi jokainen halukas liittyä. Jäsenyydelle ei siis yleisesti saa asettaa mitään esteitä.

Jäseneksi liittyminen on yleensä varsin yksikertaista. Pääasiassa riittää se, että maksaa järjestön määräämän jäsenmaksun. Järjestöllä on sitten velvollisuus ylläpitää jäsenluetteloa jäsenistöään.

Jäsenyydestä eroaminen tai erottaminen

Jäsenyydestä eroaminen tai erottaminen on hieman monimutkaisempaa, kuin jäseneksi liittyminen. Järjestön säännöissä täytyy olla pykälä, josta ilmenee miten jäsen voi erota tai voidaan erottaa.

Jos jäsen halutaan erottaa järjestön jäsenyydestä, niin siihen tulee olla pätevät syyt. Syitä voi olla esim. sääntöjen vastainen toiminta tai järjestön toiminnan vahingoittaminen.

Jos jäsen itse haluaa erota järjestön jäsenyydestä, niin sen pitäisi periaatteessa olla yhtä yksikertaista kuin jäseneksi liittyminenkin. Näin kuitenkin ei aina ole.

Jäsenyhdistyksen eroaminen keskusjärjestöstä

Eräät keskusjärjestöt haluavat tehdä jäsenyhdistyksen eroamisen vaikeammaksi. Niiden säännöissä määrätään hyvin tarkasti miten yhdistys voi erota keskusjärjestöstä. Useasti on myös vaatimuksena se, että jos yhdistys eroaa keskusjärjestöstä, niin sen jäljellä olevat varat ja arkisto menevät keskusjärjestölle.

Jos jäsenyhdistys on hyväksynyt keskusjärjestön laatimat jäsenyhdistyksen säännöt itselleen, niin tietenkin yhdistyksen tulisi periaatteessa noudattaa niitä.

Jos yhdistys ei nyt kuitenkaan noudata omia sääntöjään, tai muuttaisi niitä ilman keskusjärjestön suostumusta, niin on vaikea tietää mitä siitä seuraisi. Haastaisiko keskusjärjestö yhdistyksen oikeuteen? Tuskinpa. Oikeastaan keskusjärjestöllä on vain yksi ainoa vaihtoehto, se voi vain erottaa yhdistyksen jäsenyydestään. Yhdistys on kuitenkin itsenäinen juridinen henkilö joka voi itse päättää omista asioistaan. Tämä pätee eritoten silloin kun yhdistys on hankkinut ”skatteverketiltä” organisaationumeron. Organisaationumeron hankkiminen tarkoittaa sitä että yhdistys rekisteröityy.

Yhtenä jäsenyyteen liittyvänä tärkeänä asiana on jäsenmaksu. Jos järjestölle ei maksa jäsenmaksua, niin silloin ei voi olla enää järjestön jäsen. Keskusliiton säännöissä yleensä sanotaan, että jäsenyhdistyksen tulee maksaa keskusjärjestölle vuosittain jäsenmaksu ja jos sitä ei maksa, niin keskusjärjestö ei voi laskea enää yhdistyksen jäseniä keskusjärjestön jäseniksi, eikä myöskään yhdistystä.

Useita yhdistyksiä on eronnut keskusjärjestöstä jättämällä jäsenmaksun maksamatta. Vaikka keskusjärjestölle jättää jäsenmaksun maksamatta niin se ei tarkoita sitä, että yhdistys lopettaa toimintansa, jolloin yhdistyksen ei tarvitse luovuttaa varojaan tai arkistoaan keskusjärjestölle.